

11.10.2021

Asia/10

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.10.2021 § 727

HEL 2021-001659 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.10.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 173

HEL 2021-001659 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Ville Jalovaaran ja 52 muun valtuutetun toivomusponnesta koskien kaupungin terveystalvelujen riittävyttä Meri-Rastilassa:

"Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.2.2021 § 23 Meri-Rastilan länsiosan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen (nro 12570). Hyväksytyään päätöksen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupungin terveystalvelujen riittävyttä selvitetään Meri-Rastilassa ja pohditaan toimia, miten niiden tarjontaa voidaan kohentaa. Alueelle rakennetaan uutta asuin-, liike- ja palvelurakennuksia nykyisille tonteille ja puistoa-alueiden reunoille. Hyväksytyn kaava-alueen muutoksen mukaan asukasmäärän lisäys on Meri-Rastilassa 10–15 vuoden kuluttua noin 2400 asukasta. Asemakaavan muutosehdotuksessa on huomioitu sosiaali- ja terveystoimialan aiempi lausunto 8.10.2019 (diaarinumero HEL 2015-

002625) toiveesta mahdollistaa kehitysvammaisten asumisryhmien sijoittaminen Meri-Rastilaan.

Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskus ja perhekeskus

Itä-Helsingissä sijaitseva Vuosaaren kaupunginosa jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin, joista viidellä ensiksi mainitulla on merkittävästi asutusta: Keski-Vuosaari, Kallahti, Meri-Rastila, Rastila, Aurinkolahti, Uute-la, Niinisaari, Nordsjön kartano ja Mustavuori.

Meri-Rastilan asukkaille tarjotaan terveystalvija Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksessa (THK:ssa) ja perhekeskuksessa (PK:ssa), joten Meri-Rastilan asukkaiden terveystalvija riittävyyttä tulee tarkastella osana Vuosaaren kaupunginosan terveys- ja sosiaalitilvija kokonaisuutta.

Vuosaaren kaupunginosassa asuu noin 39 000 asukasta. Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskukseseen, perhekeskukseseen ja koulujen tiloissa toimivaan kouluterveydenhoitoon oli resursoitu toukokuussa 2021 yhteensä 265 eri terveyden- ja sosiaalitihuollon vakanssia, mukaan lukien Vuosaaren suun terveydenhuollon vakanssit. Fysio- ja toimintaterapian vakanssit eivät ole mukana laskelmassa. Vuosaaren kaupunginosan väestöennuste vuodelle 2030 on 44 500 asukasta.

Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen palvelut sisältävät terveystalvija- asemapalvelun, suun terveydenhuollon, fysioterapian, aikuisten ja nuorten sosiaalitilvija- palvelut sekä psykiatria- ja päihde- palvelut. Samassa talvija- lossa toimii Vuosaaren perhekeskus, jossa on terveystalvija- palveluista äitiys- ja lastenneuvolan palvelut, neuvolapsykologin palvelu, lasten ja nuorten suun terveydenhuollon palveluja, lasten puheterapia ja fysio- ja toimintaterapiaa. Alueen lasten terveystalvija- palveluihin kuuluva kouluterveydenhuolto toimii alueen koulujen tiloissa. Perhekeskuksessa toimii myös lasten, nuorten ja perheiden sosiaalitilvija- palvelut, kuten kasvatus- ja perheneuvontaa, lastensuojelun palveluja ja vammais- palveluja. Kotiin tarjottavia palveluja ovat lapsiperheiden kotitilvija- palvelu ja lapsiperheiden sosiaalitilvija- ohjaus.

Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksessa toimii lisäksi fysioterapian suoravastaanotto ja myös toimintaterapia. Myös perhekeskuksessa on toimintaterapiaa ja lasten toimintaterapian resursointia kehitetään pitkäjänteisesti alueelliset tarpeet huomioiden.

Toimintaympäristön muutoksia arvioidaan

Vuosittainen talousarvion valmistelu käynnistyy toimintaympäristön muutosten arvioinnilla. Palvelukokonaisuudet arvioivat keskeisimmät toimintaympäristön muutokset ja tarvittavat resurssit. Resurssija tar-

11.10.2021

kasteltaessa huomioidaan väestön kasvu ja ikääntyminen sekä vieraskielisten lasten ja nuorten määrän kasvu, jotka lisäävät sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää lähivuosina Helsingissä. Sosiaali- ja terveyspalvelutarpeeltaan Helsingin eri kaupunginosien asukkaat ovat keskenään erilaisia. Kaupunginosien erot ovat suuria väestön terveydessä, hyvinvoinnissa, koulutuksessa, tulotasossa, työttömyydessä ja vieraskielisten osuudessa väestöstä. Sosioekonomiset terveys- ja hyvinvointierot näkyvät sairastavuustilastoissa ja ennenaikaisessa kuolleisuudessa.

Toimintaympäristön muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia terveyspalvelujen riittävyyteen. Esimerkiksi covid-19-pandemian vuoksi terveysasemien ja suun terveydenhuollon kiireetöntä hoitoa on jouduttu ajoittain supistamaan ja henkilöstöresursseja on osin siirretty covid-19-pandemian testaukseen ja jäljitykseen. Tämän vuoksi terveydenhuollon sekä suun terveydenhuoltoon kiireettömän hoidon piiriin kuuluviin toimenpiteisiin ja vastaanottoihin syntyy hoitovelkaa.

Perusterveydenhuollon henkilöresurssien saatavuus

Perusterveydenhuollon haasteena ovat henkilöstöresurssien saatavuus ja hoitoon pääsyn viiveet. Lääkärivajeen vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 1.12.2020 § 234 terveysasemapaalvelujen kilpailutuksen periaatteet sekä kahden terveysasemapaalvelun hankinnan. Idän terveysaseman henkilöstövajetta ei ole saatu täytettyä normaalien, jo käytössä olevien rekrytointikanavien kautta, minkä johdosta sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.12.2020 § 272 lääkäri- ja hoitajavuokrauksen käynnistämisen idän terveysaseman toiminnan turvaamiseksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 27.4. 2021 § 89 lääkäreiden rekrytointipalvelun hankinnan. Hankinnan kohteena on erikoislääkäreiden, lääkäreiden, lääketieteen opiskelijoiden rekrytointipalvelu. Tavoitteena on hankkia rekrytointikumppani, joka lääkäripalvelujen saatavuuden parantamisen kokonaisuudessa yhtenä tekijänä korjaa lääkärivajetta, lisää lääkäreiden määrää ja toisaalta kasvattaa erikoislääkäreiden suhteellista osuutta organisaatiossa.

Lääkärirekrytoinnin tehostamiseksi on hankittu rekrytointiapua ulkoiselta palveluntuottajalta ja käynnistetty henkilöstöresurssipalvelujen kanssa hanke, jossa yhtenäistetään rekrytointiprosessit, monipuolistetaan markkinointia ja lisätään Helsingin houkuttelevuutta työpaikkana. Lääkäreiden rekrytointiin on palkattu oma rekrytointikonsultti, joka työskentelee rekrytoivien yllälääkäreiden tukena. Yhteistyössä kehitetään rekrytointikohtaisesti markkinointisisältöjä lääkäreiden saatavuuteen.

Terveysasemien lääkäreiden kiireettömän hoidon saatavuutta on pyritty lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämällä

sekä lisäämällä palvelusetelitoimintaa. Palveluja tarjotaan enenevässä määrin terveysasemilta muuten kuin lääkärivastaanottojen muodossa. Terveysasemat ovat lisänneet vuosien aikana sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta sekä Omaolo-palvelun laajentuminen. Edellä mainitut sähköiset palvelut vapauttavat lääkäreiden aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaamista järkevällä työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalveluja tehostamalla esimerkiksi lisäämällä sihteerien määrää terveysasemilla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen uudistaminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla siirrytään yhä enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarjoamisessa terveys- ja hyvinvointiongelmia korjaavasta toimintamallista ennaltaehkäisevämpään ja kohdennetumpaan toimintatapaan. Palveluja uudistettaessa asiakkaiden asioita arvioidaan kokonaisuutena, etsitään riskiryhmiä ja tarvittaessa kohdistetaan palveluja erityisessä terveys- ja hyvinvointiriskissä oleviin asiakkaisiin. Terveys- ja hyvinvointikeskus-toimintamallin ydin on asiakkaan tarpeeseen vastaaminen. Hoidon ja palvelutarpeen arvioissa asiakas ohjautuu tarpeensa mukaiseen palveluun, saa tarvittaessa yhteyshenkilön ja moniammatillisen tiimin tuen. Toimintatapaa tukee sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti, joka otettiin käyttöön Helsingin terveyspalveluissa huhtikuussa 2021 sekä Terveys- ja hyvinvointiarvio -työkalu, jonka Helsinki on kehittänyt yhteistyössä Kustannus Oy Duodecimin kanssa.

Helsingin kaupunki on saanut sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionavustusta sote-uudistuksen valmisteluun. Sote-uudistuksen tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen, yhdenvertaiset palvelut, palvelujen hyvä saatavuus, työvoiman saannin turvaaminen ja kustannusten hallinta. Uudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveystoimialalla kahdessa hankkeessa: Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeessa ja Rakenneuudistus -hankkeessa. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksista asiakas saa kaikki tarvitsemansa sosiaali- ja terveyspalvelut yhdestä paikasta. Keskuksiin on määrä koota perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon, sosiaalityön ja kotihoidon lähipalveluja, mielen-terveys- ja päihdehuollon perustason palveluja, avokuntoutuspalveluja, kansansairauksien ehkäisyä sekä neuvola- ja muita ehkäiseviä palveluja nykyisen terveys- ja hyvinvointikeskusmallin mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialalla jatketaan terveyspalvelujen kehittämistä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen ja Rakenneuudis-

11.10.2021

tus-hankkeen tavoitteiden mukaisesti ja toimialalla analysoidaan terveyspalvelujen kehittämiskohteet ja niitä tukevat rakenteet. Riittävän henkilöstöresurssin saatavuuden turvaamiseksi valtakunnallisella tasolla on syytä lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten, kuten lääkärien ja hoitohenkilökunnan, koulutusmäärien tullee olla riittävät työvoimapulan ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Meri-Rastilan sosiaali- ja terveyspalveluiden edellytyksiä ja saatavuutta on pyritty varmistamaan Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen ja perhekeskuksen toimintamalleilla ja riittävällä resursoinnilla. Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstön määrä on saatettava riittävälle tasolle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveys- ja sosiaalipalvelujen käytöllä ja palveluista saadulla hyödyllä on yhteys sosioekonomisiin hyvinvointi- ja terveyseroihin. Kaikille kuntalaisille avoimien ja hyvin toimivien terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuus on lähtökohta oikeudenmukaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon."

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Jäsen Minna Lindgren poistui kokouksesta kesken asian käsittelyn.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Samuel Adouchief: Korjataan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikko edeltävä kappale seuraavaksi: Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Meri-Rastilan sosiaali- ja terveyspalveluiden edellytyksiä ja saatavuutta on pyritty varmistamaan Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen ja perhekeskuksen toimintamalleilla ja riittävällä resursoinnilla. Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstön määrä on saatettava riittävälle tasolle.

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen mukaisesti muutetun lausunnon.

11.10.2021

Asia/10

17.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Mari Kinnunen, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 47941
mari.kinnunen(a)hel.fi
